

La lluita per captar clients dispara interessos i fa més cars els crèdits

¿El suïcidi de la banca?

La guerra dels supercomptes que lliuren la majoria dels bancs de l'estat, a la qual ja s'han afegit algunes caixes, significarà a finals d'any que per cada punt d'encariment del passiu es reduiran 15.000 milions de pessetes en el compte anual de resultats.

Fins a finals de l'any passat el sistema financer de l'estat era dels menys competitiu d'Europa. Els bancs i les caixes oferien poca diversitat d'operacions als seus clients i la seva competitivitat dins l'estat era pràcticament inexistent: un interès de menys de l'1% per als comptes corrents.

Però a finals de setembre de l'any passat el Banc de Santander va sorprendre el món bancari amb el llançament d'un supercompte que en una primera fase oferia un interès de l'11'5% i que en l'actualitat ha elevat al 12'5%. Es tractava d'oferir obertament als seus clients una major remuneració pels seus estalvis. Amb aquesta operació, el banc ha incrementat el volum de depòsits en 225.000 milions de pessetes, ha augmentat en un 72% el nombre de comptes i en un 40% el nivell de recursos captat.

En un primer moment en què el Santander llançà el seu supercompte, la resta de bancs i caixes van preferir negociar amb cada client una remuneració particular d'acord amb les característiques de cada client, tot mantenint-se a l'expectativa dels primers resultats del banc que s'atreu a augmentar els tipus d'interès.

Ara bé, fins que un altre dels grans bancs, el BBV, no ha llançat la seva 'BBV Plus' i els altres bancs i algunes caixes no s'han atrevit a llançar-se a la cursa de l'interès més alt, l'expectativa i els temors eren evidents.

SUPERCONTES O SUPERCOMPOTES

Encara ara, malgrat el deixar fer del Ministeri d'Economia i la fins ara no-intervenció del Banc d'Espanya, hi ha diverses veus i entitats que s'han aixecat per a cridar l'atenció sobre diversos as-

pectes.

D'una banda, diverses associacions de consumidors i usuaris han manifestat les seves queixes per la publicitat enganyosa que fins ara es feia per part d'algunes entitats i advertien els possibles clients que llegissin, fins i tot, la lletra més menuda del contracte.

Hi ha qui preveu, com el president del Banco Central, **Alfonso Escámez**, que "una de les conseqüències d'aquesta batalla serà l'encariment del preu dels crèdits al consum". Així semblen ratificar-ho les recents xifres publicades pel Banc d'Espanya, on es demostra que el crèdit s'ha encarat en els últims 13 mesos en 2'12 punts, en contrast amb els 0'5 punts que ha augmentat, per terme mitjà, la remuneració de l'estalvi. Els grans sacrificats en aquest context han estat els demandants de crèdits en terminis a tres anys.

Aquestes operacions financeres dels supercomptes estan pensades perquè el banc o caixa que emet un compte corrent d'aquest tipus incrementi els depòsits a curt termini i incrementi el passiu. Ara bé, aquests supercomptes comportaran un increment de les despeses financeres i encaran el preu del passiu. De fet, l'augment d'un punt en el cost dels comptes corrents i d'estalvi disminuiran en un 15% els beneficis globals de la banca. La cursa per augmentar els depòsits és un esprint continu on tan sols els més preparats aguantaran i els més fluïxos quedaran descol·locats en el futur mercat únic.

Una altra de les conseqüències que ja s'està reflectint és la de la fugida dels diners de les borses estatals cap als supercomptes donada la inestabilitat que últimament pateixen les borses estrangeres, la qual cosa repercuteix en l'escàs volum de contractació del mercat de valors i la

baixada del seu índex. En aquest sentit, **Luis Carlos Croissier**, president de la Comisión Nacional del Mercado de Valores, ha advertit en unes recents jornades sobre la borsa en els anys 90 celebrades a València que "a tipus d'interès més alt correspon una sensible baixa en la cotització borsària".

Alguns bancs, a l'espera de més resultats, han llançat comptes financers d'alta remuneració a través d'entitats filials. Així, el BBV, abans de decidir-se va preferir provar-ho a través del Banc del Co-

merç alhora que decidia treure la 'BBV Plus,' va fer una selecció de 30.000 clients per a oferir-los una rendibilitat dels seus estalvis de l'11%, sense fer-ne gaire publicitat per no atraure massa clients i haver d'encarir els seus depòsits. Ara és la tercera de les grans entitats que ha decidit sumar-se a l'oferta amb un producte que se situarà entre el 12 i el 13% d'interès. També el Banc d'Astúries, filial del Natwest, ha tret una llibreta d'estalvi d'alta remuneració amb un interès de l'11%.

D'altres han ofertat, a més, paquets de productes i serveis financers específics com pòlisses de crèdit en condicions preferents, assegurances d'accidents, facilitats d'obtenció de crèdits com el cas del Banesto amb el seu recent "Compte únic". Amb aquest canvi, les entitats que s'han esperat i les que encara no s'han decidit pels supercomptes tenen un marge major per a poder oferir millors tipus d'interès i elevar el nivell de competència en la captació de depòsits i d'una manera més rendible.

En tot aquest afer el Banc d'Espanya s'ha mantingut al marge i recentment ha fet públic el canvi del coeficient de caixa (quantitat de diners en depòsit que bancs i caixes han d'immobilitzar el Banc d'Espanya) que ha passat de ser del 17% al 5% a partir d'aquest mes. Tan sols amb motiu d'aquesta modificació **Luis Angel Rojo**, subgovernador del Banc d'Espanya, ha manifestat la seva opinió favorable als supercomptes per entendre que fan més competitiu el sector bancari. Tot i així, el Banc d'Espanya seguirà acomplint la funció de supervisió bancària per tal que "cap actuació dels gestors de les entitats financeres pugui arribar a posar en perill la solvència de les entitats", sense intervenir directament en el desenvolupament dels supercomptes.

EL MERCAT ÚNIC

El 1993, amb el Mercat Únic, tots els bancs i les caixes veuran reduït el seu marge financer. En l'actualitat, els crèdits, a Europa, oscil·len entre el 9% per als crèdits hipotecaris (15% a l'estat espanyol) i el 13% per als personals (del 19 al 21% a l'estat) i els tipus d'interès dels comptes corrents se situen entre el 8 i 11%.

De tota manera, la potencial competència de la banca europea no permetrà que aquests s'encareixin molt més ja que la banca europea treballa amb uns tipus més baixos i uns marges més reduïts. De fet, la banca haurà de reduir, amb vista a la lliure circulació de capitals, els seus costos d'intermediació. A més a més, amb la lliure circulació de capitals, la banca estatal ha de preparar-se per la competitivitat. Ara bé, ja ara la banca europea cobra als seus clients per totes les operacions que realitzen, des de la

Mario Conde no ha volgut perdre's el nou reptu econòmic

Segons Alfonso Escámez el nou producte encarirà el preu del crèdit.

El BBV ha estat el tercer gran banc que ha entrat en la guerra de l'11 %

Els pecats publicitaris de la banca

El passat 7 març Banesco arribava a un acord amb la Unió de Consumidores de Espana (UCE) pel qual es comprometia a modificar la publicitat del seu compte d'alta remuneració. A partir d'ara l'entitat que presideix Mario Conde donarà més importància a aspectes que fins ara eren *amagats* als hipotètics clients, com ara la

franquícia (diners no remunerats), el saldo mínim exigít i els exemples d'interés real que s'oferten.

I és que, tal i com ha denunciat la UCE en els darrers mesos, la publicitat televisiva dels supercomptes presenta d'una manera il·legible la informació complementària pel fet de passar-la en rètols diminuts i de brevíssima

presència a la pantalla. Aquests són els bancs que infringeixen la llei 26/1984 de juliol, per a la defensa de consumidors i usuaris:

Citibank: utilització enganyosa de la Taxa Anual Efectiva (TAE)

Banco del Comercio: el tipus d'interés té un protagonisme desproporcionat i l'ex-

pressió "desde la primera peseta" no s'ajusta a la realitat.

Banco de Santander: oculta l'exigència diària del saldo per a obtenir el tipus d'interés anunciat i obvia l'exigència d'una quantitat de franquícia.

Caja de Ahorros de Madrid: Engloba confusament les remuneracions del supercompte i els pagarés.

S.M. i A.V.

domiciliació bancària de rebuts fins a l'ús de les targetes de crèdit, i en aquest sentit, alguns bancs i caixes estatals comencen a *europèitzar-se*.

De fet, en la batalla dels supercomptes, la banca europea que opera a l'estat ja feia anys que hi estava ficada perquè era una de les maneres de compensar l'escàs nombre de sucursals per a captar passiu i, llavors, oferien l'alta remuneració. És el cas del Barclays, Citibank, Chase Manhattan, Natwest, BNP, Lloyds i Crèdit Lyonnais. Però ara han hagut de reaccionar davant l'ofensiva de la banca estatal.

L'inici de tot aquest enrenou es pot situar en les mesures de contenció econò-

mica que el govern estatal va aprovar per tal de refredar l'economia. Aquestes mesures van provocar, entre altres coses, l'encariment i restricció dels crèdits al consum.

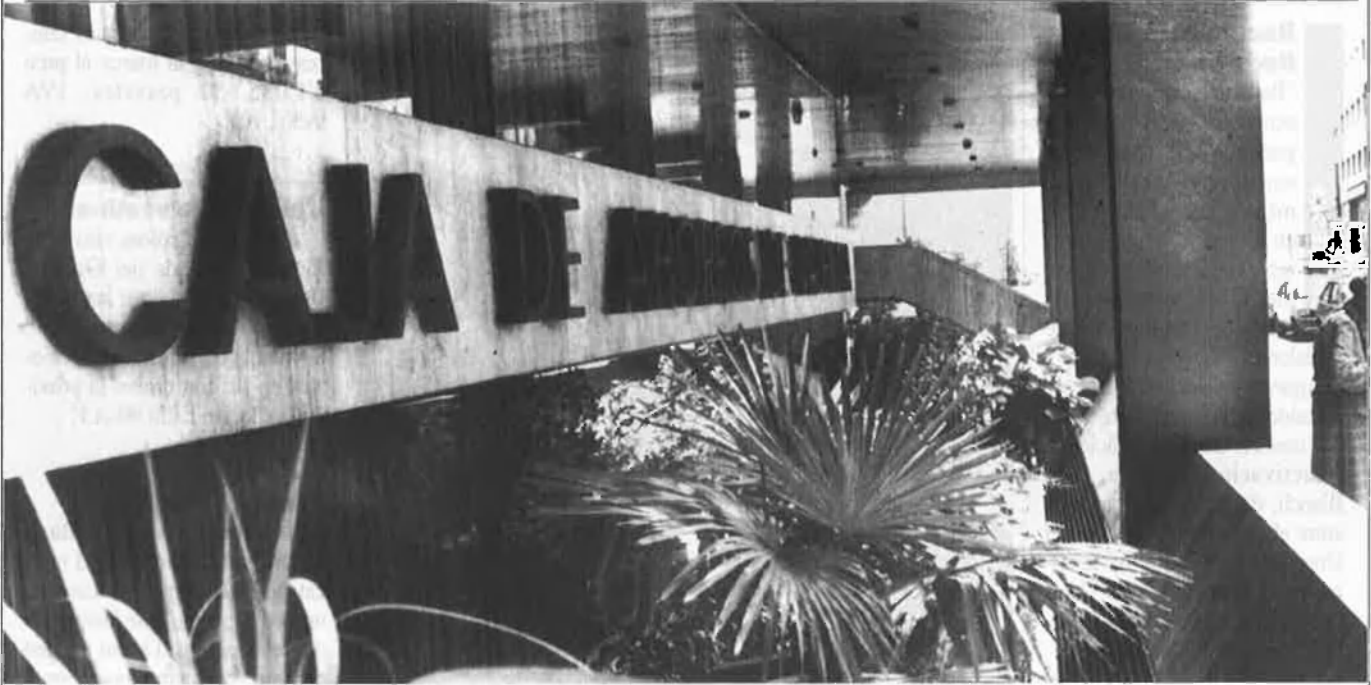
¿QUI EN DÓNA MÉS?

Davant la incrementada *voluntat estalviadora* del ciutadà, les entitats financeres es van disposar a facilitar l'estalvi a través de l'ofertiment de productes financers diversos per a fer més atractiu aquest estalvi.

Entre els nous productes oferts hi ha hagut el dels supercomptes que, ara per ara, majoritàriament estan pensats per

als grans estalviadors. Els diners criden els diners, diuen. I és que aquest tipus de comptes d'alta remuneració estan pensats per a depòsits superiors a les 250.000 pessetes, i a major quantitat de diners més alt és l'interès, sempre, però, en unes condicions que varien en el cas de cada entitat.

Una d'aquestes condicions és la del saldo mínim necessari i que varia des de les 100.000 pessetes (Chase Manhattan i Sabadell) fins a les 500.000 (Atlántico, Santander i Pastor). La franquícia (saldo diari que no esdevé interès i per sobre del qual s'aplicarà l'alta remuneració) és una altra de les condicions, i pot ser des dels qui no en requereixen (Bankinter,

Caixa de València premiarà amb un 13% els saldos màxims.

Comercio i Caja Postal) fins a les 100.000 (Sabadell, Atlántico, Chase Manhattan, Barclays o BNP) o les 150.000 en el cas del Citibank.

El mètode de càlcul pot ser a partir del saldo mitjà anual al trimestral o diari. Hi ha alguns bancs que cobren unes despeses de manteniment del compte, des d'un percentatge sobre el saldo anual fins a 2.000 pessetes l'any. Però el que més varia és el tipus d'interès que ofereix cada entitat, en funció de la quantitat de diners depositats i la periodicitat de la liquidació que pot ser mensual, trimestral o semestral.

L'EXPECTATIVA DE LES CAIXES

Enfront de l'ofensiva dels grans bancs, les caixes d'estalvi han optat, o bé per estar a l'expectativa i mentrestant anar oferint un tracte diferenciat als clients que s'ho mereixin, com és el cas de la Caixa de Pensions i la de Barcelona, o bé llançar-se igualment a la cursa dels comptes altament remunerats, com la Caixa de Terrassa o Caixa de Catalunya. Aquesta ha augmentat fins a l'11'50% la retribució del seu compte corrent d'interès especial i la Caixa de Terrassa que ofereix un rendiment de l'11% per als saldos de mig milió de pessetes, encara que les primeres 250.000 són sense remunerar, tant si es tracta d'un compte corrent com si és una llibreta d'estalvi.

Per la seva banda, Caixa de València ofertarà a partir del pròxim mes de març un producte similar, amb un interès superior al 13% remunerable a partir d'un saldo mínim de 5 milions de pessetes. Cajamadrid, amb l'objectiu de conservar els quatre milions d'usuaris i captar-ne de nous, combina un compte a la vista amb un actiu de renda fixa. Així, ofereix un 12'5% (amb rendibilitat real -TAE- del 13'2%) per un saldo mínim de 2 milions de pessetes a un termini mínim d'un mes. A canvi rep l'actiu Pagarés de Cajamadrid i s'ofereix un compte actiu a la vista d'alta remuneració amb la possibilitat de domiciliació de rebuts.

Aquestes primeres iniciatives dutes a terme per algunes caixes obligaran la resta a contrarestar les ofertes si no volen veure com els seus clients se'n van cap a altres entitats d'estalvi que els ofereixin un major rendiment pels seus diners. Però el problema de les caixes és que, si ja ara treballen amb unes despeses de transformació altes, veuran incrementar-les ben aviat tot disminuint sensiblement els beneficis.

Ara bé, l'ofensiva de les caixes pot dirigir-se a segments més populars de població amb estalvis mitjans i mitjans-baixos que actualment estan discriminats dels supercomptes i productes financers altament remunerats en general. Però hauran d'actuar ràpid ja que el mateix Banc de Santander anunciava, a

mitjan febrer, que la majoria dels seus nous clients havien estat *robats* de les caixes d'estalvi petites i mitjanes. Per això les caixes, o bé igualen l'oferta de la competència, reduint així el seu volum de beneficis, o bé hauran de deixar escapar els seus clients atrets per ofertes més remunerades.

La gran acceptació dels comptes altament remunerats ha estat deguda, entre altres coses, al fet que els interessos que fins ara percebien els clients de bancs i caixes eren gairebé ridículs. Així, tal i com assenyala un estudi de l'empresa FSR Iberica realitzat el passat octubre, solament el 2% dels estalviadors, bé a través de llibreta o de compte corrent, obtenien més d'un 10% d'interès pels seus diners. El 18% dels que tenen compte corrent i el 19% dels que tenen llibreta d'estalvi perceben entre l'1 i el 5% d'interès, i un 16% dels que tenen compte corrent i el 7% dels que tenen llibreta no reben ni l'1% d'interessos. Finalment l'estudi assenyala que el 9% dels clients de bancs i l'11% dels de caixes d'estalvi reben entre el 5 i el 10% d'interès pels seus estalvis.

Però si bé ara la batalla i/o competència de les entitats financeres està centrada en els supercomptes, més endavant aquest fenomen es pot produir en els tipus d'interès dels préstecs hipotecaris i als crèdits personals.

Sílvia Monfort i Albert Vicent